

Moleculaire technieken voor monitoring van bodemschimmels in de glastuinbouw: van droom naar werkelijkheid

Rob Meijer
Wageningen UR Glastuinbouw

Droombeeld van hoge verwachtingen

- Voordelen moleculaire DNA methoden
  - Snellere en vroegere diagnose
  - Specifieker ziekteverwekker bepalen
  - Meer ziekteverwekkers tegelijk meten in een analyse
  - Kwantitatieve detectie (sporen in water)

Droombeeld van hoge verwachtingen

- Voordelen moleculaire DNA methoden
  - Goedkoper?
  - Gevoeliger
  - Geen ziek maar 'gezond' materiaal monitoren
  - Reductie bestrijdingsmiddelengebruik?

Monitoring van schimmels in de praktijk

- Wat en waar neem je een monster?
  - Water (bassin, drainput, substraatmat)
  - Wortels

Monitoring van schimmels in de praktijk

- Wanneer neem je een monster?
  - Als er nog geen zichtbare gewasproblemen zijn
  - Als er groeiremming is
  - Als er al zieke planten zijn

Monitoring van schimmels in de praktijk

- Hoe neem je een monster?
  - Van zoveel mogelijk plekken (matten)
  - Van een specifieke plek in een kas/kap
  - Van een mat met zieke planten

Europees project CEPE

- Looptijd: 2005-2008
- Projectleider: WUR Glastuinbouw
- Tuinbouw adviesbureau LUCEL
- Laboratoria: Groen Agro Control en Blgg

Europees project CEPE

- C – Continue monitoring van ziekten en residu
- E – Vroege (early) diagnose
- P – Preventief
- E – Vroegtijdige (early) behandeling

Doel CEPE

- Reductie van bestrijdingsmiddelengebruik en reductie emissie.
- Ontwikkelen van een bestrijdings-adviesstelsysteem voor beheersing van wortelziekten door monitoring micro-organismen en residu.

CEPE benadering – advies op maat

info ziekteverwekkers

Info residu analyses

klimaat- en
gewasgegevens

CEPE adviesbasis:

- schadedrempels
- kennis opbouw

Advies naar teler

Europees project CEPE

- Vier gewassen: roos, tomaat, paprika en komkommer
- Deelname 40-50 bedrijven
- Tweewekelijks monsters verzamelen
- Micro-organismen (MO) en residu
- Demonstratie proeven WUR Glastuinbouw

Ervaringen CEPE project

Minder middelen gebruik?

- CEPE-deelnemers gebruikten minder middelen
- Lastig in getallen te kwantificeren
- Terugkoppeling door residu- en MO-analyses nog niet mogelijk met huidige kennis

Uitgevoerde bestrijdingen in WUR-demokas

Gewas	+ CEPE	- CEPE
komkommer 1 ^e teelt	3,5	4
komkommer 2 ^e teelt	7,5	8,5
Tomaat	0	2
Paprika	3	3
Roos	2	0

Ervaringen CEPE project

Monitoring ziekteverwekkers nuttig:

- Voor specifieke ('langzame') plant-pathogeen combinaties
- In specifieke perioden met stress

Positieve ervaringen in de praktijk

- Realiteitszin: 'meten is weten'
- Handig extra hulpmiddel voor geïntegreerde bestrijding van wortelziekten
- Bevestiging van telers perceptie

Tomatenteler: “Er zijn goede mogelijkheden om Pythium te bestrijden door het CEPE advies toe te passen. Alleen de actiedrempels moeten nog wel worden aangescherpt”.

Rozenteler: 'Het gebruik van middelen verstoort het biologisch evenwicht in de wortelzone. Meer kennis over de biologie in het substraat zal kunnen leiden tot een afname van middelengebruik'.

WAGENINGENUR

For quality of life

Kritische factoren in de praktijk

- Detectie niet altijd specifiek genoeg per soort
- Wat zijn goede bemonsteringsplekken?
- Geen eenduidig advies
- Advies geeft te snel bestrijding aan:
  - Geen symptomen van ziekteverwekker
- Advies komt te laat:
  - tijd van monsternamen tot advies moet korter
  - schadedrempels bijstellen

Wat is de toekomst voor moleculaire detectie van ziekteverwekkers in het substraat?

Van droom naar werkelijkheid

- MO:Sneller en goedkoper
- Drempels preciezer
- Residu bestrijdingsmiddel: Meer kennis over werkzaamheid en hoge kosten analyse

Bedankt voor de aandacht!

© Wageningen UR

